

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta „... K 42—
za četrt leta „... K 21—
za en mesec „... K 7—
Za izposojnino celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto „... K 15—
za izposojnino „... K 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarsta (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat... po K 1-20
uračni raspis... po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petstvarsta K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni pe-
nedeljek in dan po prazniku
ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Ured. telef. št. 50. zgrava. št. 332.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase.
avstr. in češke 24.797, ogr. 20.511, bosn.-herc. 7563.

Protestni shod!

V soboto zvečer ob 6. uri se vrši v
Ljudskem domu protestni shod krščansko
socialnega delavstva.

NEČUVENI ŠKANDALI!

300 delavskih družin pred gospodarskim
polomom! 118 jih je že brez dela.

Pridite vsi na shod, da protestiramo
proti sramotni brezbriznosti merodajnih
krogov. Raje stotine žrtev, kot da bi po-
mrbeli za par vagonov koksa, s katerim
bi vso grozoto odvrnili. Dva najstarejša de-
lavstva kraja v Sloveniji sta potisnjena na
rob propada.

Pravice manjšin.

LDU Trst, 3. septembra. »Corriere
della Sera« poroča iz Pariza od 1. t. m.:
Vrhovni svet se je danes bavil z vprašanji
manjšinskih pravic v posameznih državah.
Sklenilo se je, da se izpolnijo posebne po-
gotbe v vprašanju narodnostnih in verskih
manjšin v novih državah z namenom, da se
vse te pogodbe podpisajo hkrati z avstrijsko
pogodbo, kakor je tudi Poljska podpi-
sala posebno tozadevno pogodbo o priliki
pri miru versailleskega miru.

Znano je, kako se je Rumunska upra-
vno vmešavanju tujih držav v njene no-
trane stvari, češ, da Rumunska ni država,
nastala v vojni kakor so brezdomno Čeho-
slovaška, Poljska in večji del Jugoslavije.

Zdi se, da prevladuje v vrhovnem sve-
tu mnenje, naj se odloži vprašanje rumun-
skih manjšin na čas, ko se bo podpisala mi-
rovna pogodba z Mažarsko in naj se za se-
daj zahteva podpis od Poljske, Čehoslova-
ške in Jugoslavije.

Ta sporazum, nadaljuje list, se je do-
segel, in pogodba za manjšine v kraljestvu
SHS je bila danes enoglasno odobrena. Po-
godba vsebuje točne določbe glede izdatke
zaščite manjšin, katerim jamči svobodo po-
uka v materinem jeziku in svobodno vero-
izpovedanje. Razen tega določa, da se pri-
zna jugoslovanskim državljanom drugih na-
rodnosti svobodna raba lastnega jezika v
občevanju z javnimi oblastmi. Določeno je
tudi, da dobrodelne ustanove in društva za
javni blagor lahko obdrže svoj narodnostni
značaj.

Edina izprememba, ki se je vključila v
pogodbo, se tiče vladavine v Macedoniji.
Predlagalo se je, naj bi v tej deželi držala
zveza narodov svojega velikega komisarja,
ki bi prevzel zaščito manjšin. Francoska
delegacija je zahtevala, naj se ta določba
odpravi, toda vrhovni svet je izpremenil to
klavzulo tako, da je priznal zvezi narodov
pravo, da uporabi vsa sredstva, katera
smatra za primerna za zaščito manjšinskih
pravic v Macedoniji. Zveza narodov bo to-
rej lahko poslala v Macedonijo svojega ko-
misarja, če bo smatrala, da je to potrebno.

Volitve v zasedenem ozemlju.

LDU Trst, 2. septembra. Glasom
poročil iz Rima se zatruje, da se po-
zovejo zasedena ozemlja, da izvolijo
svoje poslance. Rešujejo se baje vpra-
šanja o določitvi volilnih okrajev. Tr-
žaški guverner Ciuffelli in trentinski
Credaro prideta v kratkem v Rim, da
se tozadevno sporazumeta z vlado. Da
more zasedeno ozemlje izvršiti ta važni
čin, je določila vlada, da se odgodi čas
za glavne volitve, ki bi se po tej do-
ločbi vršile zadnjo nedeljo v prihod-
njem novembru.

Socialistični list »Il Lavoratore« je
zvedel, da je bila od guvernerja raz-
poslana na vse občine Julijske Bene-
čije okrožnica, ki pozivlje občinske ob-
lasti, da nujno pripravijo volilne liste
za volitve, ki se bodo vršile po avstrij-
skem zakonu. »Lavoratore« protestira
odločno proti tej nakani, da bi se vo-
lilo po avstrijskih predpisih in zahteva,
da se v zasedenem ozemlju vrše
politične in administrativne volitve.

kakor v Italiji. Sicer preti list, da se v
Julijski Benečiji sploh ne bodo izvedle
volitve.

Reka.

Posledice reških dogodkov.

LDU Reka, 3. septembra. »Vedetta
d'Italia« objavlja nastopne podatke o za-
ključkih preiskovalne komisije dogodkov
na Reki: Vrhovni svet mirovne konference
je končnoveljavno in v vsem obsegu odo-
bril poročilo o uspehu preiskave zaradi re-
ških dogodkov. Podrobnosti, ki bodo v
kratkem objavljene, določajo:

1. Consiglio Nazionale se mora razpu-
stiti in nemudoma nadomestiti z zastop-
stvom meščanstva, ki bo izvoljeno po vo-
lji meščanov in legalno vzpostavljeno pod
nadzorstvom medzavezniške komisije, ki
ima čuvati sestavo volilnih listin in skru-
tinij. To se mora zgoditi, da se prepreči
vsaka pristranost oziroma, da se uspehi
glasovanja ne potvorijo.

2. Legija reških prostovoljcev se mora
nemudoma razpustiti.

3. Število italijanskih čet se mora zni-
žati na eno brigado pehote in en škadron
konjenštva. Od teh čet pa bo smel samo
en bataljon biti stalno nastanjen v pasu
Reka-Sušak.

4. Osobje, ki tvori sedaj francosko po-
morsko oporišče, se mora takoj izmenjati
ter se mora to oporišče čimprej končno-
veljavno opustiti z ozirom na neprijazna
čustva, ki jih goji do reškega prebivalstva.

5. Ustanoviti se mora mednarodna ko-
misija, sestavljena iz enega ameriškega,
enega italijanskega, enega francoskega in
enega angleškega zastopnika, kateri bo
poverjeno najširše nadzorstvo v upravi me-
sta in vpliv na politična vprašanja. Mestu
se mora ohraniti značaj avtonomije.

6. Varstvo javnega reda bo poverjena
angleškemu ali ameriškem redarstvu.

Razen teh določb se govori o vojaško-
sodnih preiskavah proti poveljniku kralje-
vih italijanskih karabinjerjev, proti povelj-
niku mornarice, ki je dal nalog k navalu na
skladišča francoskega oporišča in proti dru-
gim častnikom, ki so samovoljno ukazali iz-
vršiti razne aretacije. Zaukazana je tudi
stroga preiskava, da se dožene povzročitel-
ji in okoliščine na umoru enega franco-
skega vojaka.

Poročilo zaključuje s priporočilom, da
vsi ti ukrepi in vse postopanje, ki bo z njih
izvedbo v zvezi, ne smejo motiti prisrčnih
odnošajev, ki so trajno vladali med itali-
jansko vojsko in narodom in Francozi. Pri-
poročila se po možnosti oskrbuje Italijo z
živežem in blagom, ker je ta država svo-
jim zaveznikom v vojni toliko pripomogla
in ker mora čimprej zopet vzpostaviti obra-
tovanje svoje industrije in trgovine, ki je
neobhodno potrebno, da se čimprej zopet
povrne v redne razmere.

LDU Trst, 4. septembra. »L' Era Nu-
ova« poroča z Reke z dne 2. t. m. pod
naslovom: »Grazioli je zapustil Reko. Z
nohti in z zobmi, z vrelo vodo in z opeko
svojih streh se bo Reka protivila...«. Že
več dni se širi vest, da bodo razen grena-
dirjev zapustile luko tudi vse vojne ladje,
ki se nahajajo tukaj, izvzemši oklopnico
»Emanuele Filiberto«, nadalje topništvo,
brigada Sesia in del konjenštva ter da
bodo generala Graziolija nadomestili v
poveljstvu mesta štirje generali entente,
ki se bodo v poveljstvu vsak teden me-
njali in končno, da bodo prevzeli Angleži
varstveno službo v mestu. Dasiravno je
bil velik del teh vesti resničen, vendar ni
bilo mogoče italijanskemu poveljništvu iz-
vedeti niti besede o stanju stvari, kvečje-
mu da so te vesti na splošno zanikali z
besedami: »To so le govorice! Niti mi ne
verjamemo tega!« Snoči pa se je izvedela
resnica: General Grazioli je moral zapu-
stiti svoje mesto. In res je prevzel general
Pittaluga včeraj iz rok generala Grazioli-
ja poveljstvo mesta, nakar je poslednji od-
šel. — Iz Pariza prihajajo medtem vesti,
ki naj bodo razveseljive. Prosluli Tardieu-
jev načrt je baje končnoveljavno propadel.
Poroča se, da bo reško vprašanje rešeno
na ta način, da ostane mesto ali pod itali-
jansko suvereniteto, luka pa mednarodna,

ali pa bosta mesto in luka mednarodni. Na
vsak način bi potekala meja Italije v Kan-
tridi in bi bila zveza ozemlja zagotovljena.

Odpotovali so grenadirji, topničarji,
brigada Sesia ter vojni ladji »San Marco«
in »Dante Alighieri«. Toda najhujše je, da
je angleško moštvo prevzelo varnostno
službo. Že včeraj je prišlo nekaj častnikov
na policijo in so se informirali glede šte-
vila teh novih redarjev. Rečani vedo do-
bro, da Angleži niso preveč naklonjeni
mestu, vedo dobro, da se že nekaj mese-
cev poslužujejo hrvatskih konfidentov, ki
vodijo politiko v prilog svobodnemu me-
stu, in vzdržujejo stike z dvomljivimi
ostanki Avstrije, kakor z bivšim kapita-
nom Cottardijem, ki je javno obdolžen go-
ljufije in tatvine, pa se ne upa odgovarjati
temu. Vse to vedo Rečani; vedo pa tudi,
da je mestni statut tudi napram Ogorom za-
gotovil mestu lastno redarstvo in da to
vmešavanje Angležev, ki so ga sklenili v
Parizu, krši avtonomijo mesta Reke, o
kateri so pred kratkim italijanski delegati
izjavili, da se bo spoštovala. Kaj bo z me-
stom?

Ali si štirje generali, ki si domišlju-
jejo, da bodo na ta način zagotovili mestu
mir, niso mogli misliti, da bodo tujci, ki
niso naklonjeni meščanom, ki ne poznajo
jezika in kraja in ki so navajeni strogosti,
ki se ne da uporabljati na Reki, stalen po-
vod izgrediv, element nereda? Govori se,
da bodo najprvo dovolili Jugoslovanom in
socialistom politične manifestacije, ki bo-
do gotovo izzvale reakcije. Pravijo tudi, da
bodo Italijanom prepovedali nošnje troboj-
nic in njih izvešanje na oknih, in končno
da bodo razpustili prostovoljski bataljon,
če treba s silo. Anglija se pripravlja, da
začne v malem, žalujočem mestu službo
orožnika njegovih sovražnikov. Kdo bi si
mislil, da pridemo tako daleč! Zdi se, da
bo Reka pretrpela največje kršenje svojih
pravic, svoje najhujše ponižanje s tem, da
bo na svojih ulicah in trgih morala dovo-
liti hrvatske zastave in hrvatske izprevo-
de, ki jih ni trpela nikoli, niti v času naj-
reakcionarnejšega madžarskega gospostva.
Ali si je mogoče predstavljati pekel, ki bo
odslej življenje v tem nesrečnem mestu?

Ali je mogoče popisati žalost, katero
so povzročile te vesti? Ali je mogoče, da
Italija — ne oficijelna — prisostvuje prizoru,
kako se s privoljenjem ministrskega pre-
sednika Nittija teptajo svoboščine reškega
mesta.

Toda Reka je še vedno na nogah, in
to se je videlo ob odhodu grenadirjev, in
je trdno odločena braniti svoje italijanstvo
pred vsakim nasiljem z nohti in z zobmi in
če treba tudi z vrelo vodo, z opeko svojih
streh, ako bi ji manjkalo drugega orožja.

Radgona.

Ljubljanski dopisni urad deželne vla-
de za Slovenijo je prejel nastopno brzojav-
ko proti priklopitvi Radgone Nemški Av-
striji:

Priklopitve Radgone Nemški Avstriji
ne moremo in ne bomo nikdar in pod no-
benim pogojem pripustili. Ves narod, urad-
niki, trgovci, obrtniki in kmetje ne morejo
razumeti, da pangerman Kamniker več ve-
lja, kakor vse naše jugoslovanske legije.
Na ljubo entente smo ostavili veliko me-
sto Celovec, malega mesta Radgone pa
ne bomo ostavili in raje prej zažgemo vse
mesto, kakor da ga pustimo. Nemški me-
ščani že danes hodijo vpraševat vladnega
tajnika Klobčiča, pod katerimi pogoji bi
dosegli jugoslovansko državljanstvo, ker
ostane Radgona pod Nemško Avstrijo
gnezd beračev in tihotapcev. Prosimo
napeti vse sile, da se v zadnjem momen-
tu uresniči to sanje največjih sovražnikov
entente, to so nemško-avstrijski uradniki
in vsenemška svojati, ki je plačana iz Ber-
lina in Dunaja. Z izgubo Radgone je gospo-
darsko izgufljeno celo Prekmurje. V Rad-
goni se stekajo vse ceste iz Prekmurja; to
je od stoletij naravno tržišče Prekmurja
in desnega murskega polja ter je edino po-
tom Radgone vezano Prekmurje po dveh
mostih v ostalo Jugosl-vijo. Druge zveze
Prekmurja radi terenskih težkoč in vsa-
koletnih rednih poplav Mure ni mogoče

naйти. Ako izbruhne v nekaj dneh v rač-
gonskem okraju med prebivalstvom revo-
lucija in pogromi, je za to odgovorna en-
tente. Preden definitivno kaj odločim, na
se pošlje sem eno misijo, da se na licu
mesta prepriča o situaciji. Radgona tvori
z ostalim Jugoslaviji prisojenim teritorijem
na levem in desnem bregu Mure ne-
ločljivo gospodarsko enoto, katero neloč-
ljivo veže medsebojno elektrarna, pošta,
davčni urad, sodišče, glavarstvo, železni-
ca in skupna deželna bolnica, ki služ-
predvsem našemu narodu. Zahtevamo
brezpogojno, da se Radgona ne izprazni in
da s tem povod za novo pogajanje. Vladni
tajnik Klobčič, županstvo občine Žetinci,
Dečenci, Ženkovci, Slov. Gorica, Potrna,
Stara Nova Ves, Plitvica, Plitviški vrh,
Lumanoše, Lešane, Gornja Radgona, go-
spodarska zadruga za Prekmurje, Mursko
polje in Slov. Gorice v Radgoni, Posojil-
nica Gornja Radgona, Čitalnica Radgona,
Bralno društvo Gornja Radgona, Narodna
Obrana Radgona, telovadno društvo So-
kol, Radgona, Tiskovna zadruga Radgona,
Uredništvo Murske Straže Radgona, Okr-
zastop Gornja Radgona, telovadno društvo
Orel Gornja Radgona, Pevsko društvo Zo-
ra, Gornja Radgona, Izobraževalni klub
Gornja Radgona, Zveza slovenski trgov-
cev Radgona, Kmetijsko društvo Radgona,
Konjarska zadruga v Gornji Radgoni,
Društvo zasebnih uradnikov Gornja Rad-
gona, Zveza državnih uradnikov v Rad-
goni, Obrtna zadruga Gornja Radgona, Ži-
vinorejska zadruga v Gornji Radgoni,
Vinorejska zadruga, Narodni sosvet za
Prekmurje v imenu 120.000 Prekmurcev
Gospodarska zadruga v Murski Soboti
Gospodarska zadruga v Cankavi, Apróvi-
zaciški konzorcij Radgona, Ljudska knjiž-
nica Radgona.

Dr. J. S.

Novi šolski zakon.

II.

Načrt, ki ga je »Prosvetni odbor« za
ljudskošolski zakon izdelal, ni samo proti-
ljudski in nedemokracičen, on je tudi skoz
in skoz kulturnobojno prežet. Milostno si
cer dovoljuje verski pouk v šoli (ni pa re-
čeno v koliki meri), toda Cerkev je
na celi črti izključena iz upra-
nih šolskih organov: iz krajnega
šolskega odbora (dosedanjega krajnega
šolskega sveta), iz okrožnega šolskega od-
bora (dos. okrajnega šol. sveta), iz pokra-
jinske šolske oblasti in pokrajinskega šol-
skega sveta; tudi pri ministrstvu prosvete
nima Cerkev nobenega zastopnika. Če
spada katehet v učiteljski svet (§ 63.), ni
razvidno, ampak v smislu § 29. al. 2. pravi,
da ga šolska oblast v tem slučaju samo more
(torej ni dolžna!) imenovati v označeno
vrsto.

»Prosvetni odbor« progla-
ša (§ Tumač § 62.) neodvisnost
šole od cerkvene oblasti. — Kar
so še priznavali Cerkev dosedanjí avstrij-
ski, hrvatski in bosanski zakoni, to ji v
naši novi svobodoljubni državi hočejo
vzeti! Povsod je ona imela svoje zastopni-
ke, v krajnem, okrajnem in deželnem šol-
skem svetu, da je mogla uveljavljati tisto
malo vpliva, ki ga ji je bila tedanja libe-
ralna zakonodaja še pustila. Naš »Prosvet-
ni odbor« jo po svojem načrtu brezobzirno
in cinično meče iz zadnjih postojank!

Kdo ve, če se »Prosvetni odbor« za-
veda posledic svojega počenjanja. Pozna-
li stališče Cerkev, ki ga ona nikdar ne more
in ne sme opustiti? Tako-le govori ona v
svojem novem zakoniku (can. 1381 § 2.):
»Škofje imajo pravico in dolžnost paziti, da
se na prav nobeni šoli v lastni škofiji ne
učí in ne dogaja kaj takega, kar naspro-
tuje veri in pravosti.« Oni imajo tudi
pravico (can. 1381 § 3.) zahtevati, da se z
ozirom na vero in pravost odstranijo
učitelji in knjige.« Imajo tudi pravico (can.
1382) bodisi osebno bodisi po pooblaščen-
jih nadzorovati katerekoli šole v rečeh,
ki se tičejo verske in pravne vzgoje. —

To so pravice Cerkve, in te se v novem načrtu teptajo hujše, kakor se je v nekdanji Avstriji godilo.

A ni še dovolj. Avstrijska državna šolska postava 14. maja 1869 določa v § 1. izrecno, da je najprej naloga ljudske šole, otroke versko-nravno vzgajati. »Prosvetni odbor« pa vidi nalogo narodnih šol najprej v tem (§1.), da vzgajajo otroke v narodnem in moralnem duhu. Verski moment je torej popolnoma izločen. Vzgoja otrok ne imej več ne z vero ne z Cerkvijo opraviti.

Trije činitelji prihajajo pri vzgoji otrok vpoštev: starši, Cerkve in država. Načrt novega ljudskošolskega zakona odstranja starše in Cerkve večalimani popolnoma od vzgoje, trga otroke staršem iz rok, proglašajo neodvisnost šole od Cerkve ter uvaja na tem polju absolutizem. Mi vidimo tukaj izzivanje h kulturnemu boju. Naj »Prosvetni odbor« nikar ne misli, da bo krščansko ljudstvo molčalo, ko se z njegovo dečo hoče tako frivolno postopati; naj nikar ne misli, da bo episkopat bodisi katoliški bodisi pravoslavni po naši Jugoslaviji molčal, ko se Cerkve tako drzno peha proč od vzgoje otrok!

Ni-li za stoletja dela dovolj na vseh poljih javne uprave v naši novi državi? Niso-li prve velerese dolžnosti vseh javnih činiteljev, da nam priskrbe najprej določene državne meje, da prinese državi notranjo konsolidacijo, da nam osvobode ugrabljene nerešene brate? Ne zvenijo-li nam na ušesa obupni krvavi kriki od Soče, od Trsta, iz Istre, ki nam poročajo o trpljenju, ki je tam doma? — In ob teh vprašanjih, ki morajo vsakega domoljuba v dno duše pretrpeti, nima »Prosvetni odbor« v Belgradu nujnejših opravkov, kakor da zbira in meče netivo kulturnega boja med narod! Naj bo »Prosvetni odbor« prepričan, da nas kulturni boji, ki ga po svojem načrtu napoveduje, ne bo našel skrite za plotom. A on in njegova družba naj nosi potem posledice, ki jih kulturni boji za našo državo in nje obstoj utegne imeti! —

Poleg narodne vzgoje naj, kakor načrt predlaga, ljudska šola otrokom nudi še moralno vzgojo. Kaj je moralna vzgoja, nihče na svetu ne ve, ker si jo vsak po svoje tolmači: razuzdanec po svoje, oderuh in verižnik po svoje, surovež po svoje, tat po svoje, brezverec po svoje, zakonci, ki preprečujejo spočetje, po svoje, ljudje, ki avtoriteto izpodkopujejo, po svoje itd. Vsak ti poreče, da je moralen in da živi in dela moralno. Besede »vzgajati dečo v moralnem duhu« so prazna publicka, ki ne izražajo prav nič pozitivnega. Imajo le negativen pomen, da hočejo namreč vzgojo brez vere, brez Boga. — Tako da leč smo torej že prišli! Žalostna nam majka v Jugoslaviji, če bodo naše generacije tako vzgojo dobivale.

Da dobé besede o moralni vzgoji pozitivno vsebino, morajo biti v tesno-intimni zvezi z Bogom, z vero. Le vera postavlja ne oziraje se na čas in kraj pred vsakega človeka nespremenljive zakone, po katerih naj vravnava svoje mišljenje in svoje delovanje. Tu je vir moralnosti in nemoralnosti vsega človeškega snutja. In ker stoji nad zakoni tudi sankcija za delo po zakonih in za delo proti zakonom, reakcija, kateri ne more ubežati ne en človek na svetu in pred katero se ne more skriti niti najmanjši čin njegov, zato je edino pod tem vidikom mogoča taka moralna vzgoja, ki je ista za vse in jo vsak razume; ki vodi človeka k častni in večni sreči, državi pa vstvarja najsigurnejše temelje pravega blagostanja. Ta vzgoja je versko-nravna vzgoja.

Tako vzgojo zahteva krščansko ljudstvo za svoje otroke; tako vzgojo hoče tudi Cerkve imeti, ko zahteva n. pr. v svojem zakoniku (can. 1372 § 1.): »Vsi verniki se morajo od detinstva dalje tako vzgajati, da se jim ne samo nič ne podaja, kar nasprotuje katoliški veri in nramnosti, ampak da zavzame pri tem poglavito mesto verska in nramna vzgoja.« Na istem mestu § 2. poudarja: »Ne samo starši, tudi vsi njih namestniki imajo pravico in težko dolžnost (gravissimum officium) skrbeti za krščansko vzgojo otrok.«

»Prosvetni odbor« pripušča sicer še verski pouk v šoli; toda to je pesek v oči; kajti on hoče vzgojo otrok ne versko-moralno, ampak le moralno; zato proglašajo neodvisnost šole od Cerkve, zato izključujejo zastopnike Cerkve povsod iz organizma šolske uprave. Nova pota odmerja pri vzgoji otrok, pota brez Boga in Cerkve; pota, ki po našem globokem prepričanju vodijo le v nramstveno anarhijo. Razume se, da bo krščansko ljudstvo znalo primer-no parirati udarec, ki prihaja nanj.

Poglejmo še drugo zadevo velike nacionalne važnosti. Zakon, kakor ga načrt predlaga, bi imel veljavo za vso državo. V državi prebivajo katoličani, pravoslavni in mohamedanci. Gre za to, naj bodo otroci istega veroizpovedanja skupaj v istih šolah ali ne. Na Nemškem govorijo v tem oziru o simultanski in o konfesionalni šoli. Simultanske šole imenujejo tiste, kjer se udeležujejo pouka katoliški in protestantski otroci: konfesionalne so one, kjer so

otroci samo istega veroizpovedanja pri pouku skupaj. Pri teh izrazih hočemo tu sedaj ostati.

»Prosvetni odbor« vpeljuje simultansko šolo. Ta načrt odločno zavračamo, ker je nepedagoški in versko brezbarven. Odločno zahtevamo, da so otroci iste konfesije ločeni po šolah in po razredih od otrok druge konfesije. Mi zahtevamo konfesionalno šolo. Mohamedanci naj imajo za svoje otroke svoje šole in svoje razrede, pravoslavni prav tako in mi katoličani zopet prav tako. Le kjer v resnici drugače dolžnost (gravissimum officium) skrbeti za šolo.

Na Bavarskem je konfesionalni značaj ljudske šole postavno zajamčen. In celo na Pruskem, v domovini najhujšega militarizma, proglašajo važni ljudskošolski vzdrževalni zakon z dne 28. julija 1906, konfesionalni značaj ljudske šole kot pravilo. I katoliški i protestantski starši hočejo svoje otroke imeti v konfesionalni šoli. To zahtevamo tudi v Jugoslaviji. Posledica naše zahteve je, da morajo otroke iste konfesije poučevati tudi učitelji iste konfesije: pravoslavne otroke pravoslavni učitelji, katoliške katoliški in mohamedanske otroke mohamedanski učitelji!

To stališče je tudi stališče katoliške Cerkve, ki določa v svojem zakoniku (can. 1374), da katoliški otroci ne smejo obiskovati nekatoliških šol ali takih, ki so brezbarvne ali simultanske. Le škof ima pravico, po navodilih Svete Stolice odrediti, pod katerimi okolištnimi smejo katoliški otroci take šole pohajati.

O ti prevažni zadevi se naš načrt prav nič ne izjavlja; molče vpeljuje simultansko šolo, ki jo načeloma iz istih razlogov kakor na Nemškem odločno zavračamo. Odločujoči činitelji naj skrbijo, da pridejo te naše zahteve jasno precizirane v novi šolski zakon sam.

V zvezi s to našo zahtevo je tudi prirejanje in izdajanje ljudskošolskih knjig. Ministrstvo prosvete si po predloženem načrtu (§ 21.) potrjevanje takih knjig sebi pridržuje. Recimo, da tako ostane: a mi zahtevamo, da je vsebina knjig ne samo narodno in državno vzgajajoča, kar se ob sebi razume, ampak da tudi odgovarja mentaliteti posameznih veroizpovedanj. Vsakemu svojo! To je naše stališče in naša zahteva. Vsakemu svoje in to bo edina pot, ki bo vodila do pravega medsebojnega spoznavanja in prave medsebojne tolerantnosti. Mi smo sovražniki vsake vodene brezbarvnosti v verskih rečeh, ki so vendar za človeštvo najvažnejše. Brezbarvnost je neznačajnost; zato ne sme biti niti sledu o njej v šoli sploh, a najmanj v ljudski šoli!

Še nekaj drugih točk je, ki v načrtu niso navedene, a so važne za naše načelno stališče. Načrt nikjer ne omenja, da mora biti vsak veroučitelj — vsaj katoliška Cerkve — zahteva od svojih članov — od cerkvene oblasti pooblaščen, da daja verski pouk. To velja za duhovnike, a še bolj za laike. Zdi se, kakor da bi suponirali, da je tukaj le šolska oblast kompetentna (prim. § 29. al. 1.). — Nikjer ne omenja, da morajo biti knjige, po katerih se vrši verski pouk ali ki služijo verski in pobožnosti naobrazbi šolskih otrok, potrjene od zadevne cerkvene oblasti. — Nikjer ne omenja, da ima Cerkve po svojem preudarku pravico določati, kako naj se otroci udeležujejo službe božje ter prihajajo h gotovim pobožnim vajam, n. pr. prejemanju sv. zakramentov. Sicer navaja med dolžnostmi, ki jih učitelj ima, tudi to (§ 45/3), da mora otroke nadzorovati pri predpisanih verskih vajah, ni pa rečeno, da mora to vršiti le učitelj one konfesije, h kateri pripadajo zadevni otroci. Šolski zakoni nekdanje avstrijske države, dasi trdo in ozkosrčno sestavljeni od sovražnikov Cerkve, so bili v tem oziru neprimerno bolj jasni (prim. šolsko postavo 25. maja 1868 § 7. al. 2. in šolsko postavo 14. maja 1869 § 5.). Zakaj so v našem načrtu vse te važne točke izpuščene? Morda radi tega, da bi se za državno oblast na škodo Cerkve in versko-nramne vzgoje otrok vtihotapile zadeve, do katerih državna oblast nima nobenih pravic? —

Bodi kakorkoli, iz celega načrta odseva ostra tendenca, iz šole napraviti čisto državno zadevo in Cerkvi kjer le mogoče odvzeti vsako vplivanje na šolskem polju, ter ji čim najbolj otežkočiti versko-nramno vzgojo otrok. To je duh sovraštva proti Cerkvi, proti tisti Cerkvi, ki edina drži narod pokoncu, ko ga državna oblast tira v narodno smrt. Ogrski Slovenci, koroški Slovenci in sedaj tudi gorški Slovenci nam pričajo vse to. In vprašajte Srbe, komu imajo oni svojo eksistenco zahvaliti, in kdo je bil prvi, ki jih je narodno združil ter držal pokonci, dokler niso zopet vstali k novemu življenju! Kar ni napravil niti car Dušan Silni, to jim je v sužnosti turškega polumeseca l. 1557. prinesel patriarh Makarij Sokolović, ki je prvokrat v zgodovini vstvaril organizem srbskega naroda. In bil je zopet patriarh Jovan, ki je l. 1592. prvi mislil na osvoboditev svojega ljudstva. Iz cerkve torej izhajajo i Srbom veliki nagibi k narodnemu življenju. Sedaj pa prihaja »Prosvetni odbor«, da v protislovju s celo

našo zgodovino napoveduje boj Cerkvi in krščanskemu ljudstvu. Tako je! Boj sprejemamo; a vrste krščanskega ljudstva, ki hoče svojo dečo Bogu in Cerkvi zvesto ohraniti, so širne. Mi hočemo krščansko šolo; z nekrščansko proč! To je geslo naše, ki bo odmevalo pri prihodnjem volivnem boju tako, da se boste zbal nastalega viharja vsi, ki krščanstvo in Cerkve mrzite.

Šentpeterski „Orle“ v Ljubljani

priredi na čast češki Orlici sestri Juliji Nečasovi, hrvatskim sestram Orlicam in zunanjim slovenskim Orlicam udeleženkam vadijskega tečaja

Orlouski večer

v petek 5. septembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma.

Sodeluje salonski orkester.

Vstopnice se dobe v predprodaji v Jugoslovanski knjigarni.

Orlouski labor u Selcih.

Tako lepe manifestacije, kot je bila orlovska prireditev v Selcih, že dolgo nismo videli. Kdor je imel priliko videti to dolgo vrsto fantov, deklet in naraščaj, ki so za orlovske godbo korakali skozi škofjo Loko in se na voze, okrašenih z venci, med petjem, godbo in vriskanjem vozili v Selce — temu ne izgine ta prizor nikdar izpred oči. To ni bil izlet — to je bil triumf naših Orlov. Nadvse prisrčen je bil sprejem v škofji Loki, kjer so bili bratje pričakovano lepo pogoščeni in pozdravljeni. Pozdravil je brate g. župnik dr. Klinar, g. predsed. Orla, predsed. izobraževalnega društva, zastopnica »Orlic« in naraščaj. Navdušenja ni bilo konca, ko je prebral predsednik telegrafični pozdrav dr. Korošca. Lepo je pozdravil pred slavalokom v Stari Loki naše Orle g. dekan Mrak. Nešteto ljudi in narodnih noš smo videli pri sprejemu.

Dohod v Selca se je vršil v najlepšem redu. Došle brate je pozdravil g. župan, g. župnik, zastopnik dijaštva, izobraževalno društvo in zastopnica ženstva. Toliko narodnih, silno lepih noš — že zlepa nismo videli. Med službo božjo je lepo prepeval moški zbor škofjeloških pevcev. Okrog pol dneva je šel sprevod iz cerkve na pokopališče, kjer počiva mati dr. Kreka. Govoril je pretresljivo g. Perčelj, pevci so zapeli nagrobnico, škofjeloške orlice so položile na grob krasen venec.

Popoldanska slavnost je bila nadvse krasna. Tisoči ljudi, stotine telovadcev — precizno izvajanje vseh točk — vse je bilo nekaj nedopovedljivega. Govoril je na telovadišču g. dr. V. Rožič in povdarjal, naj bo »Orle« značajan in neustrašen.

Popoldanska veselica je istotako lepo uspela. Čast »Orlu« in prirediteljem. Gorenjska vstaja!

— Poznate »Slovenski Korotan«? »Slovenski Korotan« je knjiga, ki nam razkriva vse rane koroškega vprašanja. Knjiga je vsakemu Slovincu neobhodno potrebna, zlasti za uradnike, trgovce, potnike in turiste, kakor tudi za duhovnike je ta knjiga pravi »vademecum«. — Knjiga se dobi pri trgovcu Vajncel Jos., Pliberk, pa tudi v vseh slovenskih knjigarnah.

Razna poročila.

Velik vihar v Benečiji.

LDU Trst, 2. septembra. Agenzia Stefani poroča iz Vidma od 31. pr. m.: O viharju, ki je včeraj besnel po Benečiji, so prišle danes nekatere podrobnejše vesti.

Po celi pokrajini je besnel grozovit vihar. Blizu Pordenona se je dvignil ciklon (vrtinec) nekaj metrov visoko in je divjal z vso silo proti občini St. Giorgio della Rivincheida blizu Spilimberga. Ciklon je prišel s tako silo, da je nekoliko ljudi z vozovi in kočijami, ki so se nahajali na polju, dvignil kakor peresca v zrak. Romanijs je največ trpel. Vse hiše so ostale brez strehe, a nekatere so bile porušene. V eni hiši je izbruhnil požar, ki so ga pogasili vojniki in karabinjeri, ki so prihitali na pomoč. Visokemu cerkvenemu stolpu je odneslo vrh. Pustošenje je trajalo pet minut. Iz poruševin so izveliki kakih 10 ranjenih, od katerih je bilo 8 težko ranjenih. Neka 11 letna deklica je kmalu nato umrla.

Tudi glavno mesto v občini St. Giorgio je zelo trpelo. Tukaj je bilo 20 oseb težko ranjenih. Od teh je 1 ranjenec umrl, medtem ko so ga nesli v spilimbersko bolnico.

Ciklon je divjal tudi v Cosi, a nato se je dvignil visoko v zrak in se obrnil proti severozapadu. Spustil se je nad občino Ardegnò in Bujo, kjer je z zadnjimi močmi dvignil nekaj streh s hiš.

Iz Vidma in Spilimberga so bili poslani na pomoč vojaški oddelki z živili za ponesrečence. Okoli 1000 oseb, ki so osta-

le brez strehe, bodo morale nekaj časa stanovati pod šotori.

Evropski ekspresni vlaki.

LDU St. Germain, 3. septembra. (Dun. KU) »Journal des Debats« piše o znanem načrtu za mednarodno pogodbo glede prometa novih evropskih ekspresnih vlakov in pravi, da se bo nahajala v dogovoru tudi izrecna določba, po kateri ne bo vozil akozi Dunaj noben ekspresni vlak in noben direktni spalni voz iz Francije, Belgije in Nizozemske. Namen te naredbe je, izključiti vsakršno konkurenco simplonskemu ekspresnemu vlaku. Belgija in Angleska sta hoteli, da bi orientalski ekspresni vlak vozil po isti progi, kakor nekdanj, namreč Ostende — Dunaj — Budimpešta, vendar so dosegli Francija, Švica, Italija in končno tudi Nizozemska, da se je sprejel sedanji načrt.

Trdovratna Rumunija.

LDU Pariz, 4. septembra. (Dun. KU) Kakor javlja »Echo de Paris«, je vrhovni svet zaveznikov razpravljal o položaju, nastalem vsled dolgotrajnega molčanja rumunske vlade, ki še dosedaj ni odgovorila na nobeno izmed not, ki so ji bile doposlane. List ve poročati, da bo vrhovni svet eventualno posegel po najstrožjih sredstvih, zlasti ni izključeno, da bo prekinil diplomatske odnose z Rumunijo.

Politične novice.

+ Nuncijatura v Ljubljani? »Tempe« 2. t. m. naznanja iz Belgrada po »Agence des Balkans«: Po gotovih oficijoznih informacijah bo sveta stolica uradno priznala novo kraljestvo SHS šele potem, ko se uredi vprašanje Reke in Jadrana. Medtem naj bi bil Vatikan začasno zastopan po nunciju, ki bi imel svoj sedež v Ljubljani. — Po naših informacijah ni cerkvenim krogom ničesar o tem znanega, da bi sveta stolica namerjela ustanoviti nuncijaturo v Ljubljani.

+ Župan dr. Ivan Tavčar se je vrnil z dopusta v Ljubljano, kar se takoj prijetno opaža v včerajšnjem »Slov. Narod«. Njegovo pisanje je, sedaj mirno, jasno in dostojno. V uvodniku razvija dr. Tavčar stališče svoje stranke in očituje kljub vsej načelni odločnosti svoj pomirjevalni in zmerni način političnega nastopa. Po njegovi misli ni mogoče vladati »z večino osmih glasov in z ministrstvom, ki dobi s 124 glasovi enomesečni proračunski provizorij.« Zato je mnenja, da se bodo dale razmere urediti le tedaj, ako se sklene premirje s srbsko radikalno stranko. Edino kompromis je v danem položaju pot k ureditvi Jugoslavije. Glede agrarne reforme se zavzema za zmerno rešitev tega vprašanja. Zasebna last mora biti po njegovem izhodišču vsake agrarne reforme. »Tudi v Sloveniji jih bo veliko, ki se bodo v hipu vzbudili iz svojega globokega spanja, ako jim zadoni na ušesa vest, da v Jugoslaviji ni več zasebne lasti, da ta last ni več sveta in da je v Jugoslaviji g. Protič edini njen zastopnik.«

+ »Slovenski Narod« o razmerah v J. D. S. Včeraj je obelodanilo ljubljansko glasilo demokratov razmatranje o položaju, v katerem se nahaja danes »napredna slovenska stranka«. Priobčujemo ga v izvlečkih: »Še globokeje v anarhijo! Kmalu bo treba vprašati, ima li naša politika še kaj resnosti v sebi, ali pa je samo prazna predpusna šala. Videti je, da je napredna slovenska stranka zašla v čudni položaj, da se razkroja kolikor največ v najdrobnejše kosce. Če bo šlo tako naprej, bo ta stranka rodila vsak dan kako novo stranko, tako da iz samih takih stranic ne bomo imeli nikjer izhoda. Stranka je organizirala delavstvo in dala je v ta namen tudi potrebna sredstva. To po stranki organizirano delavstvo je danes samostojna stranka, ki išče glavno svojo nalogo v tem, da napada in ošteva tisto stranko iz katere se je rodilo. Stranka je skušala dobiti privrženec med kmeti. Sad tega je neodvisna kmečka stranka, ki danes udriha z loparjem po naši stranki, meneč, da z loparjem najbolj utemeljuje ustanovitev nove stranke. (Saj smo tudi mi vedno trdili, da je »Samostojna kmečka stranka« le nekaj odtenek »slovenske napredne stranke«; zato smo veseli, da se v tem vprašanju vendar enkrat strinjamo s »Slov. Narodom. Op. ur.) Tako vidimo, da se kruši stranka na vseh straneh, krušila pa se bo še bolj, ko bo enkrat tista naša masa, katera pripada k slojem, ki tvorijo takozvani srednji stan, prišla do prepričanja, da v stranki nima nobene podpore, in da se skušajo njene opravilne zahteve potlačiti z nekako nebulozno socializacijo, kateri sicer nimamo v svojem programu, katero pa vendar pri vsaki priliki na jeziku nosimo. — In sedaj pogledjmo še mladino! Pisec se pritožuje, da sedanja demokratska mladina »noče ničesar slišati o liberalnih, oziroma o naprednih idealih; to se pravi, v politiki ostani naša

mladina breznačelna. Zborovanje svobodnomiselnega jugoslovanskega dijaštva v Celju je izpričalo, da se je mladini odkazala pot, ki vodi iz stranke, mladina je bila takorekto pozvana, da naj se ne udina JDS., in da moža, v katerih imenu se jo je pozdravljalo, kaj takega niti želita ne. Prišli smo torej do popolne anarhije v tem pogledu, kar je tembolj obžalovati, ko vidimo, kako se slovenska ljudska stranka noč in dan trudi, da kolikor največ dijaštva privabi v svoje vrste, ter ga pridobiva za svoja načela. Isto tako postopa socialnodemokratska stranka, ki ima med dijaštvom tudi obilo političnih privrženecv in katerih nikakor ne meče iz svoje srede. Pisec se pritožuje tudi, da »Slovenski Narod zadnje mesece prav rad zakolje kakkega kozliča. Priobčujemo te vrstice naši javnosti v informacijo.

— Nova pridobitev za razstavo v Belgradu. Pasič je imel razgovor z urednikom »Petit Parisien-a« o političnem položaju v Evropi. Glede Bolgarije je med drugim izjavil: »Bolgarska je plamtela od sovraštva do nas, a mi nečemo, da ji vrnemo v polni meri. Že do zdaj smo pokazali pripravljenost, da ji damo koncesije in da pride med nami do trajnega miru. Priporočamo »Slovenskemu Narodu« da podčrta te besede z rdečim svinčnikom in jih pošlje v razstavo, ki jo je priredil v tistem izloženem oknu v Belgradu.

— Včerajšnji »Napreč« priobčuje zanimiv članek o nadstrankarstvu »Sokola«. Pisec članka pravi med drugim: »Dovoljujem si prav na kratko podati svoje mnenje o tej organizaciji, ki jo po mojem mnenju smatram v večini za privesek demokratske stranke. V dokaz tega naj mi služi za enkrat ena sama enostavna okolnost, ki pa dovolj ilustrira značaj te organizacije.

En sam pogled na deželo! Kdo tvori tam jedro sokolstva? V prvi vrsti uradništvo, par trgovskih pomočnikov, kak advokat ter peščica nezavednežev iz delavskih krogov, ki so Sokoli iz gole sebičnosti, ker se udajajo pritisku svojih naprednih gospodarjev. V mestu se pa rekrutira sokolstvo iz advokatov, dijakov, trgovskih pomočnikov, in in — vse takozvane napredne gospode!

Kje ostane ljudstvo? Kje so noči žilavi kmečki in delavski fantje? Kje je naš delavski stan? In kdo so voditelji organizacije? Ali ne samo gospodje okoli demokratske stranke? Ali niso ravno načelniki sokolstva obenem voditelji ali vsaj vodilni elementi in najhujši agitatorji meščanskih strank?

Če pribijemo le ta moment, smo o njej že dovolj povedali.

— I. jugosl. svobodnomiselni srednješolski shod v Celju. Kakor smo že poročali, se je vršil v Celju 31. avgusta, 1. in 2. septembra shod jugoslovanskega svobodnomiselnega srednješolskega dijaštva. Za shod so se vršile velike sijajne predpriprave. Pripravljenih je bilo 1000 prenočišč, nabralo se je 12.000 kron, tako da so imeli udeleženci zastoj hrano in stanovanje! Kljub temu in dasiravno so se udeležili shoda dijaki šestnajstih zavodov cele širne kraljevine SHS, je bilo udeležencev — dobro šteto — komaj okoli 200. V nedeljo dopoldne so bili sami pozdravni govori, med njimi celo govor celjskega gimnazijskega ravnatelja. Popoldne je bil izlet na Laško, kjer je bil sokolski tabor. V ponedeljek dopoldne so bili najprej na sporedu trije referati, nakar se je razvila debata o vseh treh govorih. Poudarjali so zlasti kulturni napredek svobodnomiselnega dijaštva (zato pa so zvali shod kulturni in ne strankarski). Med drugim je nekdo govoril o svobodnem mišljenju glede vere. Poudarjal je, da oni spoštujejo vsako vero, pač pa so proti onim osebam, takozvanim klerikalcem, ki hočejo vso oblast in veljavo zase. Ker so se shoda udeležili tudi nekateri socialnodemokratski dijaki iz Zagreba (bilo jih je okoli 15 s tremi dijakinjami), so bile debate zelo burne. Svobodnomiselci so poudarjali, da nočejo nikakega strankarstva pri shodu, kar pa rdečim ni šlo v glavo. Vpili so po dvorani in niso hoteli nehati govoriti, ko je predsednik to zahteval. Pravili so, da so pristaši socialnodemokratske stranke; začeli so celo zabavljati na vlado. Zato je vladni zastopnik, ki je prisostvoval zborovanju, zahteval, da se debata takoj konča. Socialisti so tudi prečitali resolucijo, kjer zahtevajo med drugim odpravo latinščine, grščine, verouka in mature. Njihovih razlogov ostali svobodnomiselci sploh niso vpoštevali. Popoldanskih referatov se socialno-demokratski dijaki niso smeli udeležiti. Popoldne se je govorilo o delu v organizaciji in njenem namestu. Prva točka slove: »Potom samizobrazbe na podlagi svobodnega mišljenja privaditi se samostojnemu delu in javnemu nastopanju.« Določila se je članarina, sklenili so prirediti štirikrat

na leto skupen shod itd. Zvečer je bila predstava »Volkašin«. V torek zjutraj je predaval starosta celjskega »Sokola« in neki Srb o izobraževanju v organizaciji. Popoldne je bil izvoljen centralni odbor v Belgradu in 3 pododbori (v Celju za Slovenijo, za Varaždin in Zagreb, eden v Slavoniji, eden pa v Bosni). Nato so se prebrale resolucije. Bilo jih je 5 ali 6. V zadnji je med drugim bilo sledeče: »... napovemo boj klerikalizmu in zahtevamo, da se cerkev loči od države...« Resolucija je bila z veliko večino sprejeta in z velikim ploskanjem odobrena. Vendar so menda pozneje sklenili, da zadnje resolucije ne bodo objavili, dočim bodo druge resolucije in predavanja v posebni brošuri obelodanili. Zborovanje se je končalo z obhodom po mestu in s komerzom v Narodnem domu.

Dnevne novice.

— Blejski dnevi se lahko nazivata 7. in 8. september ter predvečer ob blejskem jezeru. Rekord letošnjega brezprimernega truda menda v zgodovini vseh letovišč bo gotovo I. konjska dirka na Bledu ter otvoritev sportnega pozorišča, kakoršnega po svoji naravi legi lepšega in primernejšega ni najti širom sveta. Presrečen košček zemlje, naš Bled. Oblagrovan od nprave, oblagrovan od nešteti množic in ob tvoji obali zdaj delavci, ki stvarjajo danna dan takorekto iz nič dela za kakoršnih eno samo poteče drugodi doba let. Pridite torej se les učiti, kaj vzmore krepka volja in požrtvovalnost. Človek bi mislil, ko je čital v beograjski »Zastavi«, da je bil praznovan Petrov dan dne 15. julija v celi državi najslavesnejše na Bledu, da je ta, po vojni tako oškodovani drobci svete naše domovine izžrpali svoje zadnje moči, da opozori ž njimi, še preden usahnejo čustva, ki tu bijejo v radosti, do pripadnosti k rešiteljem. Mogoče je kaj vplivalo, kajti mogočni bratje posetili so nas v takem številu, da se tega ni nadejal ni najsmelejši prerok. In dviga se zdaj mah na mah naš rajski miljenec, širi, lepša in družji goste v brezštevilnih sestankih. Da pa ućakamo že letos konjsko dirko v večjem obsegu, kdo bi se bil kaj takega nadejal. No, pa gospod Kenda ni le požrtvovalen, je tudi iznajdljiv. Prostor, ki ga je odobrila komisija iz Ljubljane, zgradila je pravzaprav narava sama, le iztakniti ga je bilo treba. Po stoletjih konjereje v naših krajih, pograbila je večša roka po njem, in bila je srečna. Malone kroginkrog amfiteatralično obdana ravan, od Osojnice in železničnega postaja, predstavlja lega dirkališča pravcati naravni stadion, v katerem se bodo odigrali prihodnja leta vse vrste športi, zlasti nogomet, tenis, telovadba in zimski športi. Kakor kulise obdajajo pozorišče na severno stran pogled na Karavanke, jezero in otok. Posebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane čez Jesenice k dirkam ob 9. uri zjutraj, se vrača pozno ponoči, okoli 11. ure, ter se ustavi tik nad športnim pozoriščem. Tam bo pripravljeno vse za ličen sprejem in udobnosti gostov, popolna godba iz Kranja, skupine šampijonov za ježo in vožnjo, skupine narodnih noš in lovec na mrzlokrvnih konjih, totalizator i. dr. Opozarja se, da bo poseben prostor določen vozovom gledalcev, ki bodo sede hoteli motriti napore tekmecev. Duša dirke je podpolkovnik Ravnihar, ki se je tudi trudil za tehnično ureditev travnika in za obilico dragocenih daril. Prijave za tekme se zaključijo radi seznamka že v petek. Kasneje došle niso izključene od daril. Na predvečer v soboto v Zdraviškem domu Reunion. V nedeljo zvečer ravno tam razdelitev daril in venček. V ponedeljek nastop Sokola ter zvečer zaključna zabava. Voda v jezeru je še topla. Za prenočišča v skupnih ležiščih bo skrbnjeno. Opozorimo še, da vozita razen posebnega vlaka preko Jesenic dne 7. in 8. t. m. tudi izvanredna nedeljska vlaka ob 4. uri 55 minut na Lesce in od tam avtobusi prometnega društva blejskega do jezera. Naj bi bila nedeljska uprizoritev za tako lepo uspelim vencem letošnjih prireditelj, kakor so bile na jezeru: razsvetljava, serenada, plavalna tekma, regata na obali, sprejem srbskih maturantov, kolesarska dirka, in v hramu muz veliki reunioni, družabni večeri ter koncerti prve vrste, vreden zaključek, ki bi vzpodbudil podjetne domačine k smotrenemu delu za predpriprave k dalekosežnim načrtom za kulturne in gospodarski pokret v prihodnjem letu.

— Pri dirkah na Bledu dne 7. t. m. bo stava dovoljena (totalizator). Tudi to bo novo na Gorenjskem.

— K peti točki tekme na Bledu pozivljajo se vse lovske skupine, da pridejo v svojih opravah na malih konjih ali po

več skupaj na vozovih. Želeti je da pridejo vse okoličanke v narodnih nošah, da bo utis na oddaljenejši odlične goste tembolj pester. Razsodbo pri narodnih nošah in odločanju konj je prevzel iz posebne prijaznosti gosp. prof. Zmitek.

— Dijaški transport v Prago se vsled raznih ovir še ni sestavil. Vsak, ki se hoče udeležiti — tudi oni, kateri se še ni javil — naj nemudoma pošlje 40 K kot zalogo za potni list in izvoznico za živila, obenem jasno in obvezno prijavo: ime, poklic, oziroma kaj študira, cilj vožnje in event. prošnjo na obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani s priloženim ubožnim izpričevalom za polovični vozni listek na Dunaj. V prošnji za izvoznico naj se navede količine in te a živil (max. 20 kg). Izvoznice za tobak se ne bodo poskrbele. — Prijave prejema do 10. t. m. g.č. Milena Pirčeva v Ljubljani, Cigaletova ulica 1. Do sedaj se je prijavilo 29 oseb; ako torej vsak ugodi gornjim zahtevam, bo mogoče odpremiti transport 15. t. m. Dan in uro odhoda se objavi 12. t. m. v časnikih. G. Z. in dr. R.

— Kranj. Lepo Kranjsko pokopališče je dobilo v torek 26. m. m. dva nova grobova. V enega so položili 20letno Marijo Čibašek, hčerko uglednega posestnika g. Čibašek iz Gorenj pri Premškovem. Prijateljice iz dekliške Marijine družbe so jo v velikem številu in z lepimi vencami spremljevale na zadnji poti, v boleznih pa so jo zvesto obiskovale. Katoliški rodbniki naše iskre no sožalje! — Drugi grob pa je zakril 30letno, spomladni poročeno gospo Antonijo Rebolj, roj. Mihelič, gostilničarko v Koštr. predmestju (na Bekselnju). Celo mesto občaluje zgodnjo smrt blage pokojne, kar je pokazal izredno številan pogreb. N. p. v m. — Iz Rusije je došla vest, da je umrl v vojnem ujetništvu posestnik švele iz Huj. Zapušča 6 nedoreslih otrok. Blag spomin trpinul! — 24. avg. so pokopali gimnazijskega dijaka, koroškega legionarja Košnika, sina goriškega prof. Košnika, bivajočega v ruskem ujetništvu. Umrl je na griži, ki se pojavlja v okolici Kranja. Hudo prizadeti družini naše sožalje!

— Kranj. Osnovale se je odbor za pozidavo razvaline cerkvice na Šmarjetni gori. Upati se sme, da bosta mesto Kranj in župnija Šmartin tekmovala pri tem podjetju, čigar izpeljava bi bila obema v čast in korist. Posebno bi bilo ustrezno s prostovoljnimi dovožanjem materiala.

— Na Šmarjetni gori nad Kranjem so te dni otvorili novo urejeni hotel Bellevue. V ta namen se je osnoval posebni konzorcij kranjskih meščanov. Radi izredno leppega razgleda, ki ga nudi ta gora preko vse Gorenjske, je upati, da bodo hotel posečali prav mnogi izletniki.

— Pevski krožek »Kropa« priredi na »Mali Šmaren«, 8. t. m. ob pol. 3. uri popoldne cerkven koncert pri »Kapelici« v Kropi. Na sporedu so skladbe za orglje, orglje in gosli, mešani zbor a cappelle in mešani zbor z orgljami. — Vstopnina 1 K. — Prijatelji lepe glasbe, odzovite se!

— Otvoritev telefonske centrale z javno govornico pri poštnem uradu Murska Sobota, Beltinci in Prosenjakovci. Dosedaj so se zgradile v Prekmurju sledeče telefonske zveze: 1. telefonski vod od Radgone čez Mursko Soboto do Beltincev. 2. telefonski vod od Murske Sobote do Prosenjakovcev. V vodu od Radgone do Beltincev sta se otvorili dne 31. avgusta t. l. telefonski centrali z javno govornico v Murski Soboti in Beltincih za krajevni in medkrajevni telefonski promet. V vodu od Murske Sobote do Prosenjakovcev se je otvorila telefonska centrala z javno govornico v Prosenjakovcih za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

Nova slovenska tovarna za izdelovanje kemično-tehničnih predmetov v Tacnu. Opozarjamo na današnji inserat razpisa gradbenih del za tovarno trdkre I. Keber v Tacnu pri Ljubljani. Gornja trdkra, ki je do sedaj pri nas dobro poznana kot izdelovalka čistil za usnje in drugih izdelkov, bo svoje podjetje znatno razširila in povečala. Gradbena dela se oddajo v popolnoma svobodni konkurenci. Tozadavni načrti in ponudni material je podjetnikom na razpolago v tehnični pisarni inž. Dragotina Gustinčiča v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj Hermann Wendel, bivši član nemške skupščine in nemški komisar za denarne zadeve v Frankfurtu, se mudi te dni v Ljubljani in se smoti obiskal tudi naše uredništvo, da se informira o slovenskih razmerah. G. Wendel je znan po svojih dosedanjih publikacijah o Jugoslovanih, ki so se vedno odlikovale po poznavanju razmer in objektivni sodbi. Iz Ljubljane odhaja jutri v Zagreb in Belgrad.

lj Gospodarski sestanek v Šiški! Člani in prijatelji naše konsumne organizacije se vabijo na razgovor, ki se vrši v Šiški št. 1 v nedeljo 7. t. m. po deveti maši v novi pekariji, nasproti pivovarne Reininghaus.

lj Glasbena Matica. Vabimo vse Slovence in Slovenke, da pristopijo kot člani h »Glabeni Matici«. Celoletna članarina

znaša K 12. Kulturna in narodna dolžnost vsakega Slovenca je, da postane član »Glasbene Matice«, posebno v tem času, ko se je pod njenim okriljem ustanovil Slov. konservatorij.

lj Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v petek 5. t. m. ob 20. uri v dvorani filharmoničnega društva. Prosim polnoštevilno in točno! — Za odbor dr. Karlin.

lj Ljubljanska garnizijska godba. V nedeljo, 7. t. m. ob pol 12. uri promenadni koncert v »Zvezdi«. Spored: 1.) Mozart: ouvertura k operi »Don Juan«. — 2.) Bizet: Intermezzo iz suite »L'arlesienne«. 3.) Nedbal: valček iz operete »Poljska kri«. 4.) Gervais: »Lepa naša domovina«, zbirka naših napevov.

lj Zadruga krojačev ponovno poziva, naj se v najkrajšem času priklase vsi, ki se hočejo polnovečni pomočniki preiskušnji; zadnji čas je do 10. septembra 1919 v pisarni, Gosposka ulica št. 5.

Najnovejša poročila.

ITALIJANSKE ČETE ZAPUŠČAJO REKO.

LDU Reka, 3. septembra. Poveljnik zavezniške komisije na Reki, general Grazioli, je izročil predvčerajšnjim upravne posle v rke svojega naslednika. Nadalnega odhoda italijanskih čet pričakujejo te dni.

LDU Reka, 4. septembra. Reški italijanski Consiglio Nazionale bo obtožen radi vseh dogodkov, ki so se vršili na Reki za njegove vlade. Izvedla se bo tudi stroga preiskava glede blaga, ki ga je Consiglio Nazionale našel in prevzel po italijanski okupaciji mesta.

LDU Reka, 4. septembra. Takoj, ko se je izvedelo, da bo reški italijanski Consiglio Nazionale stavljen pred sodišče, so nekateri člani pobegnili, med njimi upravitelj tovarne za tobak Stiglich in minister za pošto Rubinich.

LDU Reka, 4. septembra. Ko se je predsinocnjem izvedelo, da je vrhovni zavezniški svet sklenil razpustiti reški prostovoljski bataljon »Sursum corda«, je množica napadla 2 angleška vojaka. Angleška straža, ki je bila v bližini ju je komaj rešila. Angleži so alarmirali svoj oddelek, ki se je zbral in pripeljal s seboj strojnice.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA.

LDU Zagreb, 3. septembra. »Obzor« poroča iz Belgrada: Jutri se vrši seja Demokratske zajednice, na kateri se bo razpravljalo o političnem položaju, kakor doznavamo, se zlasti srbijanski člani Demokratske zajednice za sodelovanje v Narodnem klubom, odklanjajo pa vsako kooperacijo z radikalci.

PRIBIČEVIČ OBOLEL.

LDU Zagreb, 3. septembra. Kakor javlja »Obzor« iz Belgrada, je minister Pribičević obolel, tako da sploh ne more zapustiti hiše.

KOMUNISTIČNA ZAROTA V OSJEKU.

LDU Osjek, 3. septembra. Pred par dnevi se je osješki policiji posrečilo odkriti novo komunistično zaroto. Vse niti vodijo do nekakšne domobranske vojašnice. V zaroto je zapleteno kakih 60 oseb, večinoma podčastnikov bivše avstroogrške vojske. Dokazano je, da se je s pomočjo madžarskih železničarjev utihotapilo več strojnic in pol milijona denarja v svrhu agitacije. Zarota je bila pravočasno odkrita in krivci izročeni rokam pravice.

USTAVLJEN BLAGOVNI PROMET.

LDU Osjek, 3. septembra. Na progi Osjek—Dalj—Gomboš in na progah Vinkovci—Zemun ter Vinkovci—Sisak je ustavljen blagovni promet. Sprejemajo se le brzovozne pošiljke do 200 kg in živo blago.

Narodno gledališče.

V soboto, dne 6. septembra 1919 prično v dramskem gledališču redne predstave. Sezona se otvori z dramo Leonida Andrejeva »Dnevi našega življenja«, ki še ni bila vpričorjena na nobenem Jugoslovanskem gledališču. Svojo prvotno namero, otvoriti sezono s Cankarjevimi »Hlapci«, je moralo vodstvo dramskega gledališča iz tehničnih ozirov opustiti. Premiera »Hlapcev« bo šele okoli 20. t. m. Drama »Dnevi našega življenja« se vrši v Moskvi in slika življenje, trpljenje in ljubezen ruskih dijakov Moskovske univerze. Režijo vodi gospod Josip Šest, ki je bil za časa svojega bivanja v Rusiji, režiser Ruskega gledališča v Rjazanu. V nedeljo, dne 7. t. m. se bo predstavil ljubljanskemu občinstvu njega tako dolgo pogrešan ljubljeneč gospod Ignacij Borštnik. Igral bo ritmojstra v Strindbergovi žalozigri »Oče«. Narodno gledališče je pridobilo z njim resničnega umetnika in najboljšega slovenskega igralca, dramatični odsek konservatorija, ki se bo po vzorni iniciativi gospoda ravnatelja Mateja Hubada letos konecno otvoril, pa prepotrebne učitelja umetniškega naraščaja... S tem so se zjasnile perspektive v bodočnost, — ne

bomo več presajali, rastlo bo pri nas doma! V ponedeljek 8. t. m. — komedija angleškega pisatelja Knoblauha »Favn« v režiji našega novega režiserja-učitelja gospoda Jakova Osipovič-Suvalova. Gospod Osipovič-Suvalov je režiser in igralec Petrogradske šole. V Srbiji kjer je dalje časa deloval na Narodnem gledališču v Beogradu je njegovo ime široko znano. V Zagrebu se je proslavil lani s svojo originalno režijo Čehovega »Strička Vanje«, katerega bomo letos videli tudi na našem odru.

Vse tri predstave bodo izven abonementa. V torek bo gledališče zaprto, v sredo prično redne abonement predstave.

Za prihodnji teden se pripravlja pod režijo gospoda Danila otroška igra z godbo in baletom »Snežulčica in škratje«.

Prosveta.

pr Delo pevskega zbora »Gl. Matice« v prihodnji seziji. Kakor čujemo od ravnatelja g. M. Hubada bo imel pevski zbor študirati v prihodnji seziji mnogo zanimivih novosti. Izvajati bo treba: Premrl: Jugoslovanska himna; Ravnik: Ženjica; Pavlič: Če rdeče rože zapade sneg (posvečeno pevskega zboru Gl. Matice in njega koncertnemu vodji); Premrl: Solčna pesem sv. Frančiška (z orkestrom); Adamič: Bela breza se zdramila, Ecce dolor; Lajovic: Črna lutnja; Pomladni spev; Adamič: Pusto je; dalje novi, še nepoznani rukoveti srbskih narodnih pesmi; več hrvatskih in mnogo drugih skladb iz slovenske, hrvaške, srbske, češke in poljske glasbene literature. Vsi naši ljubli znanzi stari in novi pevci na krov! Poveljnik naše čete čaka. Priglasil naj vsak svoj pristop odboru pev. zbora Gl. Matice kar po dopisnici še do 15. septembra, da sestavimo mogočen zbor za nastop izven Slovenije in začnemo takoj z delom! Pevski pozdrav!

Cerkveni vestnik.

c Duhovne vaje za kongregacijo slovenskih učiteljic bodo od 10. do včevši 14. septembra v Alojzijevešču v Ljubljani. Začetek dne 10. septembra ob pol 7. uri

zvečer. Udeležiti se jih morajo tudi učiteljice, ki niso v kongregaciji.

c Anketa za sestavo zakonov o pravo-slavnih cerkvenih oblasteh, ki zboruje v Beogradu, je sprejela načrt za volitev patrijarha.

Vestnik S. K. S. Z.

* V Dobropoljah priredi na Mali Šmarren, dne 8. t. m. Kat. slov. izobraževalno društvo s Krke narodno igro »Domen«. Bratsko društvo, ki priredi gostovanje, pozdravljamo že danes in vabimo k obilni udeležbi tudi kulturne delavce iz sosednjih župnij v svrhu medsebojnega spoznanja. — Cene vstopnic: Sedeži I. vrste 4 K, II. 3 K, III. 2 K, stojišče 1 K. Dobivajo se v predprodaji pri g. Slavku Schweigerju na Vidmu ter pred predstavo.

Dijaški vestnik.

d Znižana vožnja na državnih železnica. Ministrstvo saobračaja v Beogradu je s svojim odlokom št. 9848/19. od 23. julija 1919 ugodilo prošnji »Slovenske dijaške zveze« za 3/4 popust pri voznih cenah na vseh progah državnih železnic v Jugoslaviji. Pravico imajo vsi visokošolci in srednješolci, ki so vključeni v potom krajevnih podružnic in pododborov pri »Slov. dijaški zvezi«. Da dobi to ugodnost, mora vsakdo s posebno prošnjo prositi na ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani (oziroma za Banovino) v Zagrebu, kateri priloži člansko izkaznico »Slov. dijaške zveze« s fotografijo lastnika. Vsako ravnateljstvo da dovoljenje samo za proge v svojem področju. — Pripominjamo, da velja 3/4 popust samo v šolskih počitnicah v svrhu spoznavanja našega naroda in njegovih običajev. Natančnejša navodila na podružnice in organizacije slede. — Tajništvo S. D. Z., Ljubljana, Ljudski dom.

d Na Krekovem taboru v Komendi je prešla Slov. dij. Zveza »kot avantgarda slovenskega naroda, nositeljica idej dr. Janeza Ev. Kreka« krasen šopek s slovenskim trakom. V imenu SDZ se je zahvalil phil. Ljubo Zupan.

Vrhnjsko okrožje Orlov priredi dne 7. septembra 1919 javno telovadbo v Horjulu. Popoldne ob 1 uri sprejem in pozdrav bratskih odsekov. Ob pol 2. litanije. Ob pol 3. javna telovadba: a) članske vaje, b) vaje s palicami, c) proste vaje Orlic, d) vaditeljske proste vaje, e) naraščajoče proste vaje, f) vaje Orlic s šerpanji, g) orodna telovadba g. skupine. Po javni telovadbi ljudska veselica s srečolovom, petjem, godbo, šaljivo pošto in dražbo. Pri prireditvi sodeluje društvena godba iz Višnjegore. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. V nedeljo vsi v Horjulu!

Bratje! Svobodomiselstvo se približuje; njegovi začetki so že tu. Organizirajmo vse svoje sile, da dvignemo lepoto naše ideje preko tega. Naše orožne vaje so takorekoč naši letošnji tabori. Skupnost disciplina in srčna navdušenost je iz nas v tem kratkem času napravila močno, neprodno falango. Naše letošnje manifestacije so priča. — Tudi nedeljski veliki labor v Trbovljah moramo povzdigniti. Tu so tla za protiverske ideje, nešteto njih bo zašlo v versko temo. Naj priča naš glas tem in vsem, da je le v »krščanski organizaciji« bodočnost. Pomagajmo in rešimo, kar se rešiti še da. Naj bo naš trden sklep: v nedeljo vsi v Trbovlje na tabor — da zmagamo!

Seja predsedstva O. Z. se je vršila v torek, 2. septembra ob navzočnosti br. zastopstva iz Hrvaške in zastopnice čeških Orlic sestre Julije Nečasove. Seja je trajala do polnoči in se je obravnavalo več važnih načelnih vprašanj v O. Zvezi, zaenkrat se je Orlovski tabor v Dobrlavsi prelčil na 28. september 1919. Glede dejanjskih napadov na člane orlovske organizacije se izda na odseke poziv za nabiranje materiala, ravnotako glede ravnanja z Orli-vojaki. Rešilo se je vprašanje vaditeljskih tečajev na Koroškem in Mariboru. Mariborski se vrši v dnevih od 14.—16. septembra.

Aprovizacija.

a Nasoljeno prešičevo meso, pridobljeno pri amerškanskem špehu, se bo prodajalo v soboto zjutraj na prosti stojnici po 10 K za kilogram.

a Prodaja užigalic. Užigalice trdke Perdan se bodo prodajale po sledečem redu: Na vsak odrezek št. 2 sladkornih izkaznic se dobi 7 škatlic užigalic. Škatljica užigalic stane 30 vin. in se dobe v sledečih trgovinah: v I. okraju: Na sladkorne izkaznice št. 1, 2, 4, in 7 pri Ojstrižu, na št. 3, 8, in 9 pri Ravhekarju, na št. 5 in 6 pri Zirkelbachu na št. 10 in 129 pri Perdanu; v II. okraju: na št. 11 in 26 pri Trdinu, na št. 12 in 13 pri Zorcu, na št. 14, 15, 16 in 21 pri Severju; 17, 18, 19, 20, 27 in 73 pri Košaku, 22, 23, in 24 pri Tavčarju; v III. okraju: na št. 28 in 34 pri Steinerju, na št. 25, 29, 30, 31, 32, 38, 39, 40 in 41 pri Sokliču; na št. 33, 35, 36, in 37 pri Vrtačniku; v IV. okraju: na št. 42, 44 in 46 pri Medici, na št. 43 in 45 pri Tavčarju, na št. 47 pri Jemecu na št. 48, 49 in 50 pri Elbertu; v V. okraju: na št. 51 in 53 pri Khamu, 52 in 54 pri Štancerju, 55 in 56 kri Krivico, 57, 60 in 64 pri Sarku, 58 in 59 pri Zorcu, 61 pri Lehnerju, 62 in 63 pri Svetliču; v VI. okraju: na št. 65 in 69 pri Česnovarju, na št. 66 pri Jeršetu, 67 in 68 pri Omanu, 70 in 71 pri Tomaž Mencingerju, na št. 72, 74 in 95 pri Anton Mencingerju; v VII. okraju: na št. 75 do 93 pri J. Perdanu, Vodnikov trg; v VIII. okraju: na št. 94 in 97 pri Sušniku, 96 in 99 pri Zormanu, 98, 100 in 101 pri Šarabonu, Martinova cesta, 102, 103, 104 in 107 pri Zoriču, 105, 106, 108 in 109 pri Šarabonu, Zaloška c.; v IX. okraju: na št. 110, 112 in 114 pri Česnovarju; 111 in 114 pri Marenčetu; v X. okraju: na št. 115 do 128 in 130 do 136 pri Perdanu Vodnikov trg.

a Aprovizacija južne železnice v Ljubljani, oddaja svojim odjemalcem sledeče: »Santos« kava kg, a 38 K, »Jamaica« kava kg a 40 K, krompir kg po 90 v, riž kg po 13.20 K, namizno olje liter K 24 in K 26.

Našla se je v sredo v bližini magistrata vsota denarja, dobi se Pred škofijo št. 18, II. nadstropje.

Dobrega za mesarskega pomočnika neselivega se takoj sprejme. — Kje pove uprava »Slovenca« pod št. 5215.

Dijak se sprejme na stanovanje in hrano na Celovski cesti št. 66, I. nadst. levo, Sp. Siška.

Skладиšče v Ljubljani, ako mogoče v sredini mesta, se išče. Ponudbe pod O. D. 5204 na upravo lista.

Proda se: 1 kurljiva kopalna banja, gramofon z 20 ploščami, kakor tudi nekaj miz. Rimska cesta št. 10, II. nadst. desno.

Urarskega pomočnika vsestransko izurjenega sprejmem proti dobri plači takoj event. stanovanje v hiši. RAVNIKAR IVAN, Sv. Petra cesta št. 44.

Hiša z vrhom se proda. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 5212.

Krojaške pomočnike tudi one, ki na dom sprejme, s plačo 1. razreda krojaška tvrdka K. Pučnik, Sodna ul. 3.

Iurjena stenografinja stroje pisalka z veliko prakso, išče mesta. Naslov pod »Stenografinja« na upravnistvo »Slovenca«.

Mizarska obširna delavnica kompletnim orodjem za 8 delavcev se da v najem. Kje pove uprava pod št. 5225.

Stanovanje s hrano se išče za dijakinja. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod št. 5192.

Varuhinja k otrokom, zanesljiva, izvežbana, se sprejme proti dobri hrani in visoki plači. Ponudbe nasloviti na F. Guđen, Sin, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Ponudim samo gostilničarjem in trgovcem slivovko, rum brnjavec, pristni konjak v najbolji kakovosti. VILJEM SPITZER, Ljubljana, Kolizej.

Pri ravnateljstvu k. državnih železnic v Ljubljani je razpisana

služba železniškega zdravnika za zdravstveni okraj Trebnje z letnim honorarjem po K 600.— in voznim pavšalom po K 90.— na leto. Rok za vlaganje prošnji: do 15. septembra 1919. — Podrobnejši podatki so razvidni iz razpisa v Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo, v Ljubljani.

Kupi se vsako množino vžigalne vrvice (Zünderspagat) po najvišji ceni. Proda se istotam dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe na J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Trstije (štorje) se dobi v vsaki množini Ljubljana, Jernova ulica št. 11.

ZOBNI ZDRAVNIK

dr. Rodoschegg
LJUBLJANA, STARI TRG 2
: zopet ordinira :

Dober pisalni stroj se proda. Za ogledati Jurčičev trg 3, II. nadstropje vrata št. 3.

2 KONJA srednje teže, 8—10 let stara, se takoj prodasta. Več se poižve pri Ignacij Muri, Jezersko nad Kranjem, pri Železni Kapli.

Kupujem po najvišji dnevni ceni lepo

volno od živih ovac. Mihael Oman, Višnjagora.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Takoj se sprejme nekaj raznašalk

Oglasiti se je v upravi Slovenca.

Dobro idoča
gostilna

se išče v najem v lepem kraju v Sloveniji. Ponudbe prosim pod šifro »Lep kraj« pošto ležeče Trušnje-Velikovec.

Naročajte »Slovenca«!

Večje podjetje išče proti takojšnjemu nastopu

samostojno voditeljico za podražilec v Mariboru.

Pogoji: trgovska naobrazba in popolno znanje slovenskega in nemškega jezika. Prednost ima starejša moč specerijske stroke bivajoč v Mariboru. Ponudbe pod »Podružnica Maribor« 5190 na upravnistvo lista.

Prvovrstna

vozna kolesa
plašče in cevi

in vsa zraven spadajoča dela priporoča

IGN. VOK

špecialna trgovina s sivalnimi stroji in kolesi
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Nepremočljivo platno

francoskega izvora za dežne plašče je ravno kar došlo.

A. & E. Skaberne.

Restavracija Bellevue
na Smarjetni gori pri Kranju je otvorenja.

Javna dražba trpežnega pohištva

se vrši v soboto dne 6. t. m. ob 10. uri dopoldne v skladišču »Balkan« Ljubljana, Dunajska c. 33.

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno

PRISTNIH VIN

osobito: 10% staro ogrsko, letnik 1917 12% ogrsko belo, letnik 1918 iz okolice Vršac-Belackva; 10% banaško, letnik 1918 vsi brez kisline, nadalje štajerska, hrvaška in dolenska vina, po najnižjih cenah v lastnih posodah. Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede pristnosti vso odgovornost.

Julij Meinl, Ljubljana.

Kava	Rum	Fino	Razpošilja se po celem SHS kraljestvu od 5 kg naprej.
Ga.	Konjak	francosko	
Gokolada	Likerji	olje	
Kakao	Marmelada	primiss.ma	
Sardine	Keksi	v dozah	
Kondenz. mleko	Riž	po 12 1/2 kg	
Malaga	Trapistovski sir	in odprto.	

Razpis gradbenih del

tovarne za kemično tehnične izdelke trdke

I. Keber v Tacnu,

ki obstoje iz zgradbe enonadstropnega poslopja z podzemljem na stavni površini 230 m², vsebujočega: veliko delavnico za kemično tehnične predmete, laboratorija, skladišča za gotove izdelke, delavnice za zaboje, ekspe. dita, pisarne, stanovanja za delovodja, remize za vozove, hleva dveh mansardnih prostorov in kleti.

Tozadavne ponudbe je vložiti do 20. septembra 10. ure dopoldne v tehnični pisarni ing. Dragotina Gustinčiča v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18, ob kateri uri bo otvoritev ofert v navzočnosti ponudnikov.

Pripomočke za ponudbe se dobe pri ing. Dragotinu Gustinčiču.